1-9 EKİM 2026

SAYI 1

Akıllı Gelecek

HAFTALIK

Beyin hücrelerini ışıkla kontrol eden keşfe Nobel
Sayfa 2

Türkiye'de yapay zeka kullanımı ikiye katlandı
Sayfa 3

21 ülke uzayın geleceği için Antalya'da anlaştı
Sayfa 3

"AJANLAR ARAMIZDA" 9. Türkiye Yapay Zeka Zirvesi Kasım'da İstanbul'da
Sayfa 7

AKILLI GÖZLÜKLER YASAKLANMAYA MI BAŞLIYOR?

İngiltere ve Galler'de mahkemelerde kullanımları yasaklandı bile.

sayfa 4

HER ÜLKENİN KENDİ CHATGPT'Sİ Mİ OLACAK?

Güney Kore'nin 3,5 milyar dolarlık AI planı
sayfa 2

İSPANYA'DA AI YATIRIMI TARTIŞMA YARATTI

AI veri merkezlerinin çevresel etkileri yeterince denetleniyor mu?
sayfa 6

COP31'E BİR AY KALA

Dünya Antalya'dan ne bekliyor?
sayfa 5

Beyin hücrelerini ışıkla kontrol eden keşfe NOBEL

2026 Nobel Tıp Ödülü, beynin belirli hücrelerini **ışıkla kontrol etmeyi mümkün hale getiren optogenetik tekniğinin** önünü açan Karl Deisseroth, Peter Hegemann ve Georg Nagel'e verildi.

Peki bu ne işe yarıyor?

Beyinde aynı anda milyarlarca sinir hücresi çalışıyor. Bu yüzden bir davranışın ya da hastalık belirtisinin hangi devreden kaynaklandığını anlamak oldukça zor.

Optogenetikte bilim insanları seçilen sinir hücrelerini ışığa duyarlı hale getiriyor ve ışık vererek bu hücreleri **çalıştırabiliyor veya susturabiliyor.**

Böylece:
"Bu devreyi kapatırsak titreme azalıyor mu?", "Bu hücreleri çalıştırırsak hafıza etkileniyor mu?","Bağımlılık davranışını hangi devre tetikliyor?" gibi sorular doğrudan test edilebiliyor.

Teknik bugün parkinson, epilepsi, alzheimer, bağımlılık ve görme kaybı gibi alanlarda araştırılıyor.

Daha fazlası →
Reuters: 2026 Nobel Tıp Ödülü

Her ülkenin kendi CHATGPT'si mi olacak?

Güney Kore, Mart 2027'de başlayacak **3,5 milyar dolarlık** bir programla dünyanın en ileri modelleriyle rekabet edebilecek kendi yapay zeka modelini geliştirmeye hazırlanıyor.

Türkiye de bu yarışın dışında değil. TÜBİTAK BİLGEM, **yapay zeka asistanlarına temel olabilecek, Türkçe ve Türkiye bağlamına odaklanan BİLGE adlı yerli büyük dil modeli ailesini** geliştiriyor. BİLGE henüz genel kullanıma açık değil.

Fark **ölçekte ve hedefte.**

Güney Kore milyarlarca dolarlık bir programla ChatGPT, Gemini gibi modellerle rekabet etmeyi hedeflerken, Türkiye şimdilik Türkçe, veri egemenliği ve yerli yapay zeka altyapısı üzerine yoğunlaşıyor.

Yapay zeka yarışında yeni soru şu:
Hangi ülkeler kendi modelini, verisini ve hesaplama altyapısını da kurabilecek?

Daha fazlası →
Reuters: Güney Kore'nin 3,5 milyar dolarlık AI planı

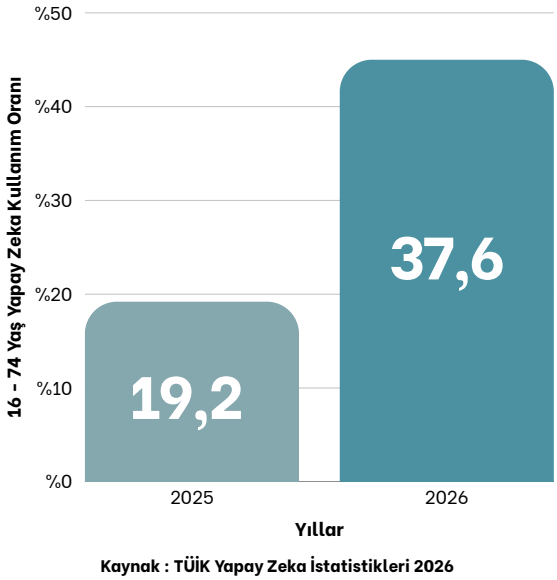
Türkiye'den →
BİLGE Yapay Zeka

Türkiye'de yapay zeka kullanımı bir yılda neredeyse ikiye katlandı

TÜİK'in ilk **"Yapay Zeka İstatistikleri"** bültenine göre üretken yapay zeka kullanan 16–74 yaş grubundaki bireylerin oranı bir yılda %19,2'den %37,6'ya çıktı.

AI kullanan işletmelerin oranı %14'e yükselirken, 250 ve üzeri çalışanı bulunan büyük şirketlerde bu oran %37,1'e ulaştı.

Daha dikkat çekici veri ise henüz kullanmayan şirketlerden geliyor:
Yapay zekaya geçmek isteyen şirketlerin en büyük engeli maliyet değil, %72,3'ü, **"Bunu yapacak yeterli uzmanlığa sahip çalışanımız yok"** diyor.

Kaynak : TÜİK Yapay Zeka İstatistikleri 2026

Veriyi incele →
TÜİK Yapay Zeka İstatistikleri 2026

21 Ülke uzayın geleceği için Antalya'da anlaştı

Antalya'daki 77. Uluslararası Uzay Kongresi'nde 21 ülkeden 32 bakan, parlamenter ve uzay ajansı temsilcisi "Uzayda Barış için Antalya Deklarasyonu"nu kabul etti.

Bildiri; uzayın **barışçıl, sürdürülebilir ve sorumlu biçimde kullanılması,** ülkeler arası iş birliğinin güçlendirilmesi ve uzay teknolojilerinden daha fazla ülkenin yararlanması çağrısı yapıyor. Bu, kongrenin Bakanlar ve Parlamenterler Toplantısı tarihinde kabul edilen **ilk ortak deklarasyon** oldu.

Kongrede Türkiye'nin kendi uzay projeleri de öne çıktı. ASELSAN, ilk uydusunu yaklaşık iki yıl içinde fırlatmayı planladığı **198 uyduluk GÖKBAĞI / ASTRALINK haberleşme ağını** tanıttı.

Türkiye'nin Somali'de kurmayı planladığı uzay limanı ve Ay görevi de Antalya'daki gündemin dikkat çeken başlıkları arasındaydı.

Daha fazlası →
Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı / IAC 2026

Akıllı gözlükler yasaklanmaya mı başlıyor?

Meta'nın AI gözlükleri **2025'te dünya genelinde 7 milyondan fazla sattı.** Fotoğraf, video ve ses kaydı yapabilen gözlükler yaygınlaştıkça mahremiyet tartışması da büyüyor.

İngiltere ve Galler'de mahkemelerde kullanımları yasaklandı. Norveç hükümeti ise okul, sağlık tesisi, spor salonu, park ve alışveriş merkezi gibi alanlarda geçici yasak getirmeye hazırlanıyor.

Tam da bu tartışmalar büyürken Meta, son lansmanında **kamerasız Ray-Ban Meta Audio** modelini tanıttı.

Şirket bunu doğrudan mahremiyet tartışmalarına yanıt olarak açıklamıyor; ancak kamera istemeyenler için yeni bir seçenek yaratıyor. Meta ayrıca Ray-Ban Meta modellerinin **2026 bitmeden Türkiye'ye geleceğini** duyurdu.

Daha fazlası →
Norveç Hükümeti: Akıllı gözlüklere geçici yasak planı

Akıllı gözlük takan birinden tedirgin olur musunuz? →

İş ünvanları yerini beceri haritalarına mı bırakıyor?

"Pazarlama uzmanı", "mühendis" ya da "İK yöneticisi" olmanız artık tek başına yeterli olmayabilir.

Şirketler giderek **çalışanın ünvanından çok, gerçekte hangi işleri yapabildiğine** bakıyor. Kurumsal yazılım şirketi SAP'ın AI tabanlı iş gücü analitiği şirketi **TechWolf'u satın alma kararı** bunun güçlü bir işareti.

TechWolf çalışanları yalnızca ünvanlarına göre değil; **yaptıkları görevler ve sahip oldukları beceriler** üzerinden haritalıyor.

Böylece bir şirket yalnızca "kaç pazarlama uzmanım var?" diye değil, **"kaç kişi veri analizi yapabiliyor, AI araçlarını kullanabiliyor ya da belirli bir görevi üstlenebiliyor?"** diye bakabiliyor.

Kısacası yeni soru şu:
"Kaç çalışanımız var?" değil, "Çalışanlarımız gerçekte ne yapabiliyor?"

Daha fazlası →
SAP News: SAP, TechWolf'u satın alıyor

COP31'e bir ay kala: dünya Antalya'dan ne bekliyor?

9–20 Kasım'da Antalya, dünyanın en önemli iklim buluşmalarından COP31'e ev sahipliği yapacak.

COP zirvelerine yönelik en temel eleştirilerden biri yıllardır aynı: **Yeni hedefler açıklanıyor, ancak önceki taahhütlerin önemli bölümü uygulamada karşılık bulmuyor.**
Bu nedenle COP31 öncesinde uzmanların ortak beklentisi, **yeni hedeflerden çok ülkelerin daha önce verdikleri taahhütleri nasıl hayata geçireceklerini somut biçimde göstermeleri.**

Simon Stiell
BM İklim Değişikliği İcra Sekreteri

Stiell, COP31 hazırlıklarını "uygulama dönemi"nin parçası olarak görüyor. Paris Anlaşması kapsamında verilen taahhütlerin artık **ölçülebilir ve sahada görülebilir sonuçlara** dönüşmesi gerektiğini vurguluyor.

Laurence Tubiana
Paris Anlaşması'nın mimarlarından

Tubiana'nın beklentisi oldukça somut: **temiz elektrifikasyonu hızlandırmak ve fosil yakıtlardan uzaklaşmanın nasıl gerçekleştirileceğinde ilerleme sağlamak.**

Fatih Birol
Uluslararası Enerji Ajansı Başkanı

Türkiye'nin COP31 gündemindeki en somut başlıklardan biri, elektriğin küresel nihai enerji tüketimindeki payını **2035'e kadar %35'e çıkarmak.** Birol, bunun yalnızca daha fazla yenilenebilir enerjiyle değil; **şebeke, depolama ve yatırımla birlikte** ele alınması gerektiğini vurguluyor.

ORTAK BEKLENTİLER

- Temiz elektriği hızlandır.
- Fosil yakıtlardan çıkışın yolunu göster.
- Şebeke ve yatırımı hazırla.
- Verilen sözleri gerçek projelere dönüştür.

COP31'in başarısı yeni bir hedef cümlesinden çok, **Antalya'dan çıktıktan sonra gerçekten neyin değişeceğiyle** ölçülecek.

Daha fazlası →
UNFCCC / COP31

İspanya'da 60 milyar Euro'luk AI yatırımı tartışma yarattı

İspanya'nın Aragón bölgesinde **60 milyar Euro'nun üzerinde veri merkezi yatırımı planlanıyor.** Ancak projeleri hızlandırmak için izin süreçlerinin kısaltılması tartışma yaratıyor.

Eleştirilerin odağında şu soru var: **Su kullanımı, elektrik talebi, şebeke kapasitesi ve arazi etkileri yeterince incelenmeden projeler fazla hızlı mı ilerliyor?**

Bu tartışma Türkiye için de uzak değil.

Türkiye, **2030'a kadar veri merkezi kapa-sitesini en az 1 GW'a çıkarmayı** ve yaklaşık **3 milyar dolarlık kamu desteğiyle 10 milyar dolarlık özel sektör yatırımını harekete geçirmeyi** hedefliyor.

En somut adımlardan biri Google Cloud ile Turkcell'in açıkladığı toplam 3 milyar dolarlık yatırım.

Türkiye'nin ilk hiper ölçekli Google Cloud bölgesinin **2028–2029 döneminde** devreye alınması planlanıyor. Kesin lokasyonu henüz açıklanmadı; Turkcell'in bugün **Ankara-Temelli ve Tekirdağ'da** büyük veri merkezleri bulunuyor.

TURKCELL | Google Cloud

İspanya'daki tartışmanın Türkiye açısından karşılığı da tam burada: ***AI altyapısını büyütürken elektrik, su ve şebeke ihtiyacını nasıl yöneteceğiz?***

Daha fazlası →

Reuters: Aragón'daki veri merkezi yatırımları

Google Cloud: Türkiye'de yeni bulut bölgesi

Ajanlar Aramızda

Türkiye Yapay Zeka Zirvesi bu yıl dokuzuncu kez, "Ajanlar Aramızda" temasıyla düzenleniyor.

11–12 Kasım'daki zirve, yapay zekanın yalnızca yanıt veren bir araç olmaktan çıkıp görev alan, plan yapan, farklı araçları kullanan ve süreçleri takip eden AI ajanlarına dönüşmesine odaklanacak.

11 Kasım'daki fiziksel program Wyndham Grand İstanbul Levent'te gerçekleştirilecek. Organizasyon, ilk gün 420'den fazla kurumdan 2.000'in üzerinde katılımcı bekliyor. 12 Kasım'daki ikinci gün ise online ve ücretsiz izlenebilecek.

Programda AI ajanlarının yanı sıra üretken yapay zeka, siber güvenlik ve kuantum teknolojileri de yer alacak.

Program ve kayıt →
Türkiye Yapay Zeka Zirvesi 2026

Brand Week İstanbul : Türbülans

Dünya ekonomiden teknolojiye, iklimden tüketici davranışlarına kadar hızlı bir değişimden geçerken Brand Week Istanbul bu yıl "Türbülans" temasıyla düzenleniyor.

4–6 Kasım'da Haliç Kongre Merkezi'nde gerçekleşecek etkinlik; iş dünyası, yaratıcılık, teknoloji ve markaların değişen dünyaya nasıl uyum sağlayacağı üzerine konuşmacıları bir araya getirecek.

Program ve kayıt →
Brand Week Istanbul 2026

Editörden

AKILLI GELECEK HAFTALIK'A HOŞGELDİNİZ

Akıllı Gelecek'te uzun zamandır
aynı şeyin peşindeyiz:
Geleceği gerçekten değiştirecek olan ne?

Çünkü yeni olan her şey önemli değil. Her yatırım dönüşüm yaratmıyor, her teknoloji hayatımıza girmiyor, her büyük vaat gerçekleşmiyor.

Bizi asıl ilgilendiren, bir gelişmenin arkasındaki gerçek etki.

Akıllı Gelecek'in bakış açısı biraz burada:
Haberi vermek kadar, neden önemli olduğunu anlamaya çalışmak. Gürültünün içinden gerçekten bakmaya değer olanı seçmek. Mümkün olduğunda veriye, uzmana ve sahadaki karşılığına bakmak.

Akıllı Gelecek Haftalık'ı da bunun için hazırladık.

Her hafta bilimden teknolojiye, iş hayatından sürdürülebilirliğe kadar farklı alanlardan birkaç gelişmeyi seçip kısa, anlaşılır ve mümkün olduğunca Türkiye bağlantısıyla anlatacağız.

Bazen büyük bir dönüşümün ilk işaretini yakalamak, bazen herkesin konuştuğu bir konunun başka tarafını göstermek, bazen de sadece:

"Bunu bilmiyordum."
dedirtebilmek istiyoruz.

İlk sayı bu.
Bundan sonrasında da neyin gerçekten geleceğe ait olduğunu birlikte anlamaya çalışacağız.

Ahmet Arslan

BU BİR
EĞİTİME DESTEK
ÇAĞRISIDIR

48. İSTANBUL MARATONU

Bağış kampanyası seçimleri başladı!

1 KASIM 2026

TÜRKİYE İŞ BANKASI
İSTANBUL MARATONU

EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ

maraton@tegv.org / 0216 290 70 81

Kampanyamız 2009/15204 sayılı Bakanlar kurulu kararı ile izne tabidir.

AA ADIM ADIM

İYİLİK PEŞİNDE KOŞ